

ZÁKONNÉ PODMÍNKY PROVÁDĚNÍ ARCHEOLOGICKÝCH VÝZKUMŮ

Jan Mařík

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.

ZÁKON Č. 20/1987 SB.

§ 21

- ✦ (1) Archeologické výzkumy je oprávněn provádět Archeologický ústav Akademie věd České republiky (dále jen „Archeologický ústav“), který se také vyjadřuje k ochraně archeologického dědictví v řízeních podle zvláštních právních předpisů.
- ✦ (2) Ministerstvo kultury může na žádost v odůvodněných případech po dohodě s Akademií věd České republiky povolit provádění archeologických výzkumů vysokým školám, pokud je provádějí při plnění svých vědeckých nebo pedagogických úkolů, muzeím nebo jiným organizacím, popřípadě fyzické osobě, které mají pro odborné provádění archeologických výzkumů potřebné předpoklady (dále jen „oprávněná organizace“). Oprávněná organizace uzavírá s Akademií věd České republiky dohodu o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů.

ZÁKON Č. 20/1987 SB.

§ 21

- ✦ (4) Oprávněná organizace je povinna oznámit Archeologickému ústavu zahájení archeologických výzkumů a podat mu o jejich výsledcích zprávu. Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu Archeologický ústav a oprávněné organizace oznámí zahájení archeologických výzkumů odborné organizaci státní památkové péče, které podají též zprávu o jejich výsledcích.

§22

- ✦ (1) Archeologický ústav a oprávněné organizace jsou povinny před zahájením archeologických výzkumů uzavřít dohodu s vlastníkem (správcem, uživatelem) nemovitosti, na které se mají archeologické výzkumy provádět, o podmínkách archeologických výzkumů na nemovitosti. Nedojde-li k dohodě, rozhodne krajský úřad o povinnostech vlastníka (správce, uživatele) nemovitosti strpět provedení archeologických výzkumů a o podmínkách, za nichž archeologické výzkumy mohou být provedeny.

ZÁKON Č. 20/1987 SB.

§ 22

- ✘ (1) Archeologický ústav a oprávněné organizace jsou povinny před zahájením archeologických výzkumů uzavřít dohodu s vlastníkem (správcem, uživatelem) nemovitosti, na které se mají archeologické výzkumy provádět, o podmínkách archeologických výzkumů na nemovitosti. Nedojde-li k dohodě, rozhodne krajský úřad o povinnostech vlastníka (správce, uživatele) nemovitosti strpět provedení archeologických výzkumů a o podmínkách, za nichž archeologické výzkumy mohou být provedeny.
- ✘ (2) Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. ..

ZÁKON Č. 20/1987 SB.

§ 23

- ✦ (1) Archeologickým nálezem je věc (soubor věcí), která je dokladem nebo pozůstatkem života člověka a jeho činnosti od počátku jeho vývoje do novověku a zachovala se zpravidla pod zemí.
- ✦ (2) O archeologickém nálezu, **který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů**, musí být učiněno oznámení Archeologickému ústavu nebo nejbližšímu muzeu buď přímo nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo. Oznámení o archeologickém nálezu je povinen učinit nálezce nebo osoba odpovědná za provádění prací, při nichž došlo k archeologickému nálezu, a to nejpozději druhého dne po archeologickém nálezu nebo potom, kdy se o archeologickém nálezu dověděl

ZÁKON Č. 20/1987 SB.

§ 23

- ✦ (4) Jde-li o archeologický nález uvedený v odstavci 2, má nálezce právo na odměnu, kterou mu poskytne krajský úřad, a to do výše ceny materiálu; je-li archeologický nález zhotoven z drahých kovů nebo jiných cenných materiálů, v ostatních případech až do výše **deseti procent kulturně historické hodnoty archeologického nálezu** určené na základě odborného posudku. Nálezce má právo na náhradu nutných nákladů, které mu vznikly v souvislosti s archeologickým nálezem. O náhradě rozhodne a náhradu poskytne krajský úřad. Podrobnosti o podmínkách pro poskytování odměny a náhrady nálezci stanoví obecně závazný právní předpis.

§ 23a

Vlastnictví movitých archeologických nálezů

- ✦ (1) Movité archeologické nálezy jsou vlastnictvím kraje, nejsou-li vlastnictvím státu nebo obce podle odstavce 2.

NOVELA ZÁKONA Č. 20/1987 SB.

§ 23

- ✦ (1) Archeologickým nálezem je věc (soubor věcí), která je dokladem nebo pozůstatkem života člověka a jeho činnosti od počátku jeho vývoje do novověku a zachovala se zpravidla pod zemí.
- ✦ (2) O archeologickém nálezu, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, musí být učiněno oznámení Archeologickému ústavu nebo nejbližšímu muzeu buď přímo nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo. Oznámení o archeologickém nálezu je povinen učinit nálezce nebo osoba odpovědná za provádění prací, při nichž došlo k archeologickému nálezu, a to nejpozději druhého dne po archeologickém nálezu nebo potom, kdy se o archeologickém nálezu dověděl

SHRNUTÍ

- ✘ Archeologický výzkum mohou provádět Archeologické ústavy AV ČR a tzv. *oprávněné organizace*
- ✘ Provedení archeologického výzkumu je možné jedině po dohodě s vlastníkem pozemku
- ✘ Archeologické výzkumy jsou evidovány
- ✘ Majitelem archeologických nálezů je kraj (obec, stát)

NOVELA ZÁKONA Č. 20/1987 SB.

- ✘ Připravuje se od roku 2010
- ✘ předpokládaná platnost novely zákona od **1. 7. 2012**

DEFINICE ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU

- × Archeologickým výzkumem se rozumí souhrn specializovaných výzkumných, průzkumných a jiných odborných činností zajišťujících vědecké poznání, záchranu, uchování a dokumentaci archeologických nálezů, vyhodnocení jejich významu a cílené vyhledávání archeologických nálezů. Archeologický výzkum sestává z projektové přípravy, z přípravy terénních prací, vlastní terénní práce, činnosti zahrnující ošetření, uložení, evidenci a vyhodnocení získaných archeologických nálezů, vypracování nálezové zprávy a předání nálezové zprávy k archivaci. Při archeologickém výzkumu se postupuje tak, aby při respektování zásad ochrany archeologického dědictví byly náklady spojené s jejich provedením co nejnižší.

ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY

- ✘ (1) Archeologickým nálezem se rozumí věc, popřípadě soubor věcí, nebo lidské a jiné pozůstatky a ostatky, které jsou významným dokladem života člověka a jeho činnosti v minulosti, byly nalezeny cílenou činností nebo náhodně, dochovaly se na zemském povrchu, nad ním, pod ním nebo pod vodou, mohou být předmětem archeologických výzkumů a **jsou starší 50 let.**
- ✘ (2) Vyhledávat archeologické nálezy lze pouze v rámci archeologických výzkumů.
- ✘ (5) Jde-li o archeologický nález uvedený v odstavci 3, má nálezce právo na odměnu, kterou mu poskytne krajský úřad, a to až do výše **10 procent kulturně historické hodnoty archeologického nálezu určené na základě odborného posudku.** Nálezce má právo na náhradu nutných nákladů, které mu vznikly v souvislosti s archeologickým nálezem. O náhradě rozhodne a náhradu poskytne krajský úřad. **Nálezce nemá nárok na odměnu, pokud porušil ustanovení odstavce 2.**
- ✘ (7) Při nálezů zbraně, střeliva, munice nebo výbušniny podle zvláštního právního předpisu se postupuje podle tohoto zvláštního právního předpisu.

TERÉNNÍ NEDESTRUKTIVNÍ BADATELSKÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

- (1) Archeologický ústav nebo oprávněná organizace oznámí zahájení terénního nedestruktivního badatelského archeologického výzkumu ve lhůtě 3 pracovních dnů ode dne jeho zahájení odborné organizaci státní památkové péče. Odborná organizace státní památkové péče tento údaj zveřejní v evidenci zásahů.
- (2) V oznámení podle odstavce 1 Archeologický ústav nebo oprávněná organizace uvede
- ✘ a) identifikační údaje území, které je předmětem terénního nedestruktivního badatelského archeologického výzkumu,
 - ✘ b) identifikaci Archeologického ústavu nebo oprávněné organizace, a to názvem nebo obchodní firmou, adresou sídla a identifikačním číslem osoby ...
 - ✘ c) stručný popis zamýšleného terénního nedestruktivního badatelského archeologického výzkumu, včetně vymezení metod, které k jeho provedení budou použity,
 - ✘ d) předpokládaný termín zahájení činnosti,
 - ✘ e) údaj o tom, k jakému datu bude Archeologickému ústavu odevzdána nálezová zpráva nebo bude vyhotovena nálezová zpráva o terénním nedestruktivním badatelském archeologickém výzkumu, který provedl Archeologický ústav.